

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 92614/3

בבית הדין הרבני באר שבע

לפני כבוד הדיינים:

הרב ציון לוז־אילוז — אב"ד, הרב מאיר כהנא, הרב אבידן משה שפנייר

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד אלי חביב)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד דן מלכיאלי)

הנדון: מניעת הגרושה להכניס 'דיד' לבית הגרוש שבו היא גרה בתשלום

החלטה

לפנינו בקשת הבעל לשעבר לאסור על אדם בשם [מר ב'] להיכנס לדירה שלו. טרם פנו הצדדים להליך משפטי, קיימו הליך של גישור בו הביע הבעל את הסכמתו שהאישה והילדים יתגוררו בביתו מאחר ודירת האישה מושכרת.

ראו פרוטוקול הדיון מיום ו' בניסן תשע"ו (14.4.2016) בשורה 18:

"בא כוח האישה: הצדדים, בלי הקשר לעורכי הדין, היו בהליך גישור והם הסכימו שהוא יעזוב את הבית והיא משלמת את השכירות של הדירה שלו."

יצוין כי האישה משלמת דמי שכירות בגין שימוש זה.

דא עקא, לאישה יש ידיד בשם [מר ב'], שלטענת הבעל הוא זה שגרם לפירוק הנישואין מאחר שלאישה היה קשר עמו עוד בחיי הנישואין. האישה מכחישה כל קשר קודם אליו.

לטענת הבעל, [מר ב'] נוהג פעמים רבות להגיע לבית האישה, הלוא הוא ביתו של הבעל לשעבר, ולטענת הבעל לפעמים אף לן שם בלילות.

הבעל לשעבר מבקש לאסור עליו כל כניסה לביתו.

לטענת האישה, מאחר שהיא משלמת דמי שכירות, לא יעלה על הדעת לאסור על אדם זר להיכנס לביתה. כשם שכל משכיר אינו יכול לומר לשוכר את מי לארח בביתו ואת מי לא, כך לא יכול הוא לאסור על מאן שהוא להיכנס לבית כאשר היא שוכרת אותו בכסף מלא. לטענתה, דבר זה אף נוגד את חוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

יצוין כי ככל הידוע לבית הדין, הצדדים לא ערכו חוזה שכירות כלשהו, והסכמת הבעל שהאישה תתגורר בדירה הייתה בגדר הסכמה בעל פה בעלמא, במסגרת הליך הגישור.

כתב הרמב"ם (פרק ה מהלכות שכנים הלכה ט), וזו לשונו:

"מכאן אתה למד, שאחד מן השותפין שהביא אצלו לביתו אנשי בית אחרת, יש לחבירו לעכב עליו מפני שמרבה עליו את הדרך. וכן המשכיר ביתו לבעל

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בית אחד, ואחר כך הביא עמו קרוביו או מיודעיו לשכון עמו כאחד בבית זה, הרי המשכיר מעכב עליו.

ובהגהות מיימוניות (שם אות ה) כתב: "אבל רשב"ם פירש שיכול השותף למלאות את ביתו אכסנאים, כיון שאין כאן תוספת בנין [= שאינו בונה בית נוסף בשבילם]."

השולחן ערוך (חושן משפט סימן קנד סעיף ב) הביא את דברי הרמב"ם דלעיל, והרמ"א (בהגהה שם) הביא את דברי הגהות מיימוניות ששותף יכול להביא לביתו אכסנאים ואורחים כל זמן שאינו מוסיף בנין חדש.

הלבוש (חושן משפט שם) מסביר את דברי הרמב"ם והשו"ע: "מפני שהרבה דירין [=דיירים] מפסידין הבית ומקלקלין אותו."

בשו"ת מהר"ש מלובלין (סימן קצח) דייק מלשון הרמב"ם שכתב "אנשי בית אחרת" שמשמע לא לדור עמו ממש אלא "שמרגילים אצלו בהבאה בעלמא". משמע שאורחים הרגילים לבוא באופן קבוע, לדעת הרמב"ם והשולחן ערוך יכול המשכיר או השותף לעכב ולמנוע את הבאתם.

אמנם באבן האזל על הרמב"ם (שם) כתב שנראה לו כדברי המגיד משנה (שם) שכתב שאם רוצה לסמוך על שולחנו אדם אחר, הרשות בידו ואין המשכיר יכול לעכב עליו "דסתם שוכר בית – לו ולנטפלין עמו הוא שוכר זה". משמע שבסמוכים ו'נטפלין', גם הרמב"ם מודה שאינו יכול לעכב ורק אם מוסיף השוכר דיירים קבועים יכול לעכב. ואם כן אינו יכול לעכב אורחים הבאים לבית חברו "דהא מידת סדום היא שלא להניח לאורח לבוא לעיר".

בשו"ת דברי חיים (חלק ב חושן משפט סימן טז) הכריע כדברי הרמ"א דלעיל, שכן דעת רוב הפוסקים נגד הרמב"ם ואין אחד מוחזק מחברו, ועוד שזה המנהג ששותף לוקח דירין ולא מעכב שום אדם.

אך לכאורה יש לחלק בזה בין שותף – שיש לו בעלות בגוף הבית, לבין שוכר – שיש לו רק זכות שימוש, כמו שכתב הסמ"ע (סימן קנד ס"ק ה) שאף הרמ"א מודה שאסור לשוכר "למלאות ביתו [...] בזמן שכירותו, כמבואר לקמן (סימן שטו סעיף ג)".

והנה בנידון דידן, [מר ב'] אינו סתם אורח המגיע לעתים רחוקות או באופן אקראי או חד-פעמי כפי שמופיע בפוסקים. לטענת הבעל – וגם האישה לא מכחישה זאת – הוא מרבה להגיע לדירה. אמנם, לטענת האישה הוא אינו לן בדירה אך גם היא מודה שהוא מבקר תדיר.

מאחר שמחלוקת השו"ע והרמ"א היא רק לגבי שותף אך לגבי שוכר לכולי עלמא אין להכניס אורחים בתדירות גבוהה, וכנ"ל, יש לאסור במקרה זה על המשיבה להכניס את [מר ב'] לביתו של הבעל לשעבר, ומה גם יש אומדנה שעל דעת כן לא השכיר לה שתכניס לביתו כאורח את מי שלטענת הבעל גרם לפירוק הנישואין.

מעבר לכל האמור, מכיוון שהסכמות הצדדים בעניין מגורי האישה בבית ותשלום דמי השכירות הושגו מחוץ לכותלי בית הדין ולא קבלו תוקף של פסק דין בידי גורם כלשהו, כלל לא ברור שיש להן תוקף מחייב להבא. עובדה זו מהווה שיקול נוסף לכך שבית הדין מקבל את עמדת הבעל כי זכותו להציב דרישות המהוות תנאי להמשך הסכמתו למגורי האישה בדירה.

לאחר העיון בבקשות הצדדים והתגובות מחליט בית הדין כדלקמן:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

א. בית הדין אינו רואה בהתנהלות האישה הפרה של ההסכמות שאליהן הגיעו הצדדים בדיון ומקבל את פרשנות צד האישה להחלטת בית הדין מיום כ"ג בניסן תשע"ו (14.4.2016), ששקלול מזונות הקטינים יכול להיעשות גם לאחר החלטת בית המשפט למשפחה על הגדלתם. אי לכך, החלטת בית הדין הנ"ל שרירה וקיימת באשר לגובה דמי השימוש שעל האישה לשלם.

ב. הבעל לשעבר הסכים מרצונו הטוב שהאישה תגור בבית שלו ותשלם דמי שימוש ראויים – לאחר שהצדדים היו בהליך של גישור עוד טרם פנו לבאי כוחם, ולא היה זה בעקבות החלטה של בית הדין.

הלכך, בית הדין קובע שזכותו של הבעל לשעבר להציב דרישות באשר לזהות המשתמשים בדירת הצדדים המשותפת, ועל כן בית הדין מקבל את דרישתו, לאסור על [מר ב'] להיכנס לדירה. זאת על אף שהאישה משלמת לו דמי שכירות. (יצוין כי לטענת הבעל, הדירה היא שלו בלעדית ואין לאישה חלק בה, אולם הסכמת הצדדים במסגרת הליך הגישור אינה תלויה בהכרעת הדין הסופית בעניין זה.)

מובהר כי דרישת הבעל לשעבר היא רק עד לסיום ההליך הרכושי בעניין הדירה, שעתיד להסתיים בקרוב.

אשר על כן, בית הדין נותן צו האוסר על [מר ב'] להיכנס לדירת הצדדים, עד להחלטה אחרת בעניין זה.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים של הצדדים.

ניתן ביום ז' בתשרי התשע"ז (9.10.2016).

הרב אבידן משה שפנייר

הרב מאיר כהנא

הרב ציון לוז־אילוז — אב"ד